O perspectivă asupra trecutului ortopediei și traumatologiei ieșene. The history of orthopedics and traumatology in Iasi

Nicolae Georgescu

"Grigore T Popa" University of Medicine and Pharmacy, Iasi, Romania

Abstract

In Iasi, Orthopedics-Traumatology later appeared as a distinct specialty. In a first stage, orthopedics developed in surgical clinics - the period of surgical clinics (1879-1970). In each surgical clinic there were surgeons who dedicated themselves to orthopedic pathology: Radu Dimitrie, Theodor Căpățînă (Surgery I), Filimon Cicerone, Eusebiu Neagoe, Iulian Grădinaru (Surgery II), Paul Trosc (Surgery III). In 1967, at the Charity Hospital, two surgical services were carried out: The Surgery and Children's Orthopedic Clinic (Th. Economu) and the Osteoarticular Tuberculosis Clinic (A. Berneaga). Also, this year, 1970, in Iasi, the construction of a new medical unit will be completed - the Children's Hospital where the Clinic of Pediatric Surgery and Orthopedics will be moved. The Charity Hospital is disbanded and the Emergency Clinical Hospital will be established on the site of the former establishment. A second period begins - the transition period (1970-1983) - characterized by the search for optimal solutions, which involved changes and temporary until the establishment of orthopedic clinics. The newly established unit, the Emergency Clinical Hospital, was designed to include three departments: General Surgery IV (I. Jitaru), Medical Clinic (G. Popa) and an Orthopedics and Traumatology Clinic (conf. Gh. Floareș). This clinic treated all surgical pathology of orthopedics, traumatology and had didactic activity with fourth year students. The Orthopedics-Traumatology Department had 40 beds. There is also an Orthopedics-Traumatology department, with 40 beds, located in the Dr. C. I. Parhon Hospital run first by A. Berneaga and then by P. Trosc. Dimitrie Radu, Iulian Grădinaru and G. Herescu worked in this department. A new Recovery Hospital appears in Iasi. The new hospital also has an Orthopedics-Traumatology department (with 111 beds) where the orthopedics department will be transferred from Parhon Hospital. In 1983, Professor Gh. Floareș opted to move the clinic from the Emergency Hospital to the new Rehabilitation Hospital. At the Emergency Hospital there remains an Orthopedics-Traumatology Department staffed by a single doctor - Nicolae Georgescu who will develop a new team, which also have teaching activity: T. Cozma, L. Stratan, P. Sîrbu, Ovidiu Alexa, Paul Corlaci, Cezar Popescu. There are eight resident doctors (Elena Glod, Luminița Lăbușcă, Victor Pencu, G. Ghinoiu, C. Nanu, T. Bunescu, R. Malancea, L. Pacu). During this period (1992-1996) a basic A.O. course was organized in Iași. internationally, on which occasion many orthopedists are persuaded to routinely use modern means of osteosynthesis. Two more doctors come in this clinic: B. Puha, R. Asaftei, D. Cionca and A. Ciubara. After 1989, the ATOM was born: The Association of Traumatologists and Orthopedists of Moldova, congresses and postgraduate courses are organized. In 2012 the Orthopedic Clinic moved to the St. Spiridon Emergency Clinical Hospital (Prof. Ovidiu Alexa). The orthopedic clinic at the Recovery Hospital treats chronic osteoarticular pathology (prof Paul Sirbu).

Keywords: History of orthopedic surgery, orthopedics and traumatology, Iasi

Corresponding author: Nicolae Georgescu, "Grigore T Popa" University of Medicine and Pharmacy, Iasi, Romania
Received November 27, 2020; **Accepted** December 04, 2020;
Published February 2, 2021

Citation: Georgescu N.: The history of orthopedics and traumatology in Iasi. Journal of Surgery [Jurnalul de chirurgie] [Article in Romanian] 2021; 17(1): 56 - 62 DOI: [10.22551/JSURG.2021.01.08](https://doi.org/10.22551/JSURG.2021.01.08)
Copyright: © 2021 Georgescu Nicolae. A. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Scopul celor povestite mai jos este acela de a aminti celor interesați momentele „de istorie” ale specialității care au avut loc în timpul activității mele. Sper ca în acest mod cititorul să-și formeze o imagine „de la sursă”. Îmi propun o descriere cât mai obiectivă a evenimentelor.

La Iași Ortopedia-Traumatologia a apărut ca specialitate distinctă mai târziu dar este lesne înșă de înțeles că patologia a existat dintotdeauna. Propun ca acest interval de istorie al specialității să fie descris ca **perioada clinicilor chirurgicale (1879-1970)**.

Autorul a fost prezent la Iași din anul 1964. Absolvent al UMF Iași, ajunge în oraș grație concursului de secundariat (în specialitatea Chirurgie), concurs pe care îl câștigă. Poate alege singurul post existent în oraș, cel de Ortopedie-Traumatologie din Policlinica Municipiului Iași (PMI).

Regula era ca după un stagiu (3 ani) să poți susține examenul de specialist și să-ți începi activitatea. Am fost repartizat pentru acest stagiu în cadrul Clinicii I Chirurgie. În oraș patologia chirurgicală osteoarticulară era tratată în cele trei clinici chirurgicale. Desigur că în fiecare existau chirurghi care se dedicau predilect acestui tip de patologie: Radu Dimitrie (Chirurgie I), Filimon Cicerone, Eusebiu Neagoe, Iulian Grădinaru (Chirurgie II), Paul Trosc (Chirurgie III).

În cadrul Spitalului Sf. Spiridon funcționau Clinicile I și III într-un bloc comun. În perioada concediilor una dintre acestea își suspenda temporar activitatea. În acest fel am fost aproape de îndrumătorul meu Radu Dimitrie dar și de Paul Trosc (tab. I)

Tab. I. In memoriam

Radu Dimitrie <i>medic primar chirurg</i>	➤ Riguros fără ostentație <i>Frecvența și gravitatea complicațiilor septice postoperatorii ale fracturilor</i> (1967)
	➤ Operator minuțios <i>Studiu asupra fracturilor deschise diafizare ale oaselor mari</i> (1969)
	➤ Onest <i>Reintegrarea paletei humerale fracturate reconstruită în afara articulației</i> (1972)
	➤ Desenator talentat <i>Considerații asupra leziunilor traumatiche ale oaselor bazinului</i> (1979)
Paul Trosc <i>medic primar chirurg</i>	➤ Fiul prof. dr. Andrei Trosc <i>Circumcizia nervului sciatic în boala Little</i> (1937)
	➤ Prietenos <i>Posibilități de tratament recuperator al mâinii reumatoide</i> (1976)
	➤ Generos <i>Tratamentul chirurgical recuperator al hallux valgusului reumatoid</i> (1976)
	➤ Operator entuziast <i>Operația Slocum în stabilizarea genunchiului sechelar posttraumatic</i> (1976)
	➤ Violonist, pictor, poet credincios

Cel de-al treilea an al stagiului (9 luni) a fost făcut la Clinica de Ortopedie-Traumatologie a Spitalului Brâncovenesc (condus de Prof. A. Denischi). Acolo am avut șansa de a cunoaște, urmări intra-operator sau de a asculta la ședințele de referate nume ca Oleg Medrea,

Clement Baci, Nicolae Gorun, Ion Sgarbură. Păstrez o plăcută amintire colegilor de stagiu Nicolae Constantinescu (anatomist), Silviu Diaconescu (viitor șef secție – Spitalul Militar) sau Liviu Popescu.

După acest stagiul de 3 ani mi-am început activitatea ca medic specialist la Policlinica municipiului Iași, unde lucram în ture cu dr. Theodor Căpățînă. Am constatat atunci că munca la Policlinică oferea numai parțial satisfacții profesionale, pierzându-se legătura cu sala de operație.

În încercarea de a compensa acest neajuns, în timpul liber lucram (voluntar) în cele două clinici chirurgicale. Am avut îndrăzneala de a prezenta situația profesorului Gheorghe Chipail. Acesta, în maniera sa caracteristică, face un gest impresionant: preia cabinetul meu din Policlinică și detașează 11 luni din an către un medic din clinică. Eu acopeream astfel numai o lună din an.

Ce a însemnat pentru un începător întâlnirea cu această personalitate, plină de generozitate, este ușor de înțeles. Aduc postum alese mulțumiri acestui mare profesor. În anul 1967 la Spitalul Caritatea își desfășurau activitatea două servicii chirurgicale: Clinica de Chirurgie și Ortopedie Infanțilă (Th. Economu) precum și cea de Tuberculoză Osteoarticulară (A. Berneaga).

În încheierea capitolului denumit perioada clinicilor chirurgicale cred că avem datoria, noi ortopezii, de a aminti personalitățile chirurgicale care de-a lungul jumătății de secol XX au dus pe umerii lor patologia chirurgicală și au făcut posibilă apariția specialității noastre (tab. II).

Tab. II. Perioada clinicilor chirurgicale

I.	I. Tănăsescu, Vl. Butureanu
II.	A. Franke, I. Niculescu, N. Minecan
III.	Gh. Chipail, M. Diaconescu

Istoria, spune A. Cioroianu (3), nu este decât numele unei lungi tranziții între un punct relativ cunoscut („ieri”) și altul plin de necunoscute („măine”). Pentru a reveni la subiectul în discuție amintesc că anul 1970 OMS decretează deceniul ce va urma ca unul al recuperării în medicină.

Este vorba despre un salt calitativ al îngrijirilor medicale. Dacă medicina clasică (preventivă și curativă) își propunea evitarea morții biologice, medicina modernă (recuperatorie) țintea mai sus, evitând moartea socială. Scopul era acela ca pacienții ce nu puteau fi vindecați să fie urmăriți și, în funcție de restanțul funcțional, integrați social. În acest fel calitatea vieții individuale avea de câștigat.

Tot în acest an, 1970, la Iași va fi finalizată construcția unei noi unități medicale – Spitalul de Copii unde va fi mutată Clinica de Chirurgie Infanțilă și Ortopedie. Spitalul Caritatea se desființează iar pe locul fostului așezământ va fi înființat Spitalul Clinic de Urgențe.

Din punct de vedere al istoricului ortopediei, perioada clinicilor chirurgicale se încheie. Începe o a doua perioadă – **perioada de tranziție (1970-1983)** – caracterizată prin căutarea unor soluții optime, ceea ce a presupus modificări și provizorate până la așezarea lucrurilor pe făgașul lor normal. Unitatea nou înființată, Spitalul Clinic de Urgențe, a fost gândită să cuprindă trei secții: Chirurgie Generală IV (I. Jitaru), Clinica Medicală (G. Popa) și, atenție, o Clinică de Ortopedie și Traumatologie (conf. Gh. Floareș), ceea ce însemna o apariție fără precedent pentru orașul Iași. Urma ca această clinică să preia zilnic toată patologia chirurgicală a specialității și activitatea didactică cu studenții anului IV. Secția de Ortopedie-Traumatologie avea 40 paturi. Cred că este important să amintim acum personalul medical destinat să susțină această activitate (tab. III).

Tab. III. Personalul medical al clinicii de Ortopedie și Traumatologie în perioada de tranziție

Conf. dr. Gh. Floareș		
Învățăământ	Rețea (prin concurs)	Medici stagiați (absolvenți UMF Iași)
Constantin Săvescu	Nicolae Georgescu	Gheorghe Andreescu
Petre Dinculeasa	Liviu Popescu	Dan Șova
Mihai Hîncu	Bogdan Andrei	

Paul Botez

Ioan Petcu

Ovidiu Alexa

Radu Corcaci

---

*Cei subliniați au fost prezenți de la deschiderea noii clinici

---

Patologia care se adresa atunci centrului universitar, cu referire la chirurgia aparatului locomotor, era numeroasă iar în oraș existau forțe medicale (unii cu orgolii rănite) care puteau prelua excesul de adresabilitate. În aceste circumstanțe își face apariția în peisajul medical un compartiment de Ortopedie-Traumatologie, cu 40 paturi, amplasat în cadrul Spitalului Dr. C. I. Parhon condus la început de A. Berneaga și apoi de P. Trosco. În acest compartiment lucrau Dimitrie Radu, Iulian Grădinaru și G. Herescu. Notăm apariția volumului *Genunchiul instabil și dureros* (Junimea, 1978) având ca autori cuplul Trosco-Radu.

În circuitul medical ieșean își face apariția o nouă unitate spitalicească numită Spitalul de Recuperare. În componența noului spital există și o secție de Ortopedie-Traumatologie (cu 111 paturi) unde se va transfera compartimentul omonim de la Spitalul Parhon. Secția a fost condusă până la pensionare de P. Trosco și apoi de D. Radu. Parcă aceste transformări nu erau de ajuns. În anul 1983 profesorul Gh. Floareș optează pentru mutarea clinicii în noul Spital de Recuperare. Își transferă și personalul didactic, Liviu Popescu se mutase și lucra deja acolo.

Ajunși în anul 1983 vă propun să considerăm că și cea de a doua perioadă a istoricului se încheie. Dacă ați avut bunăvoința de a le urmări pe primele două, să urmărim și ultima perioadă a expunerii, denumită **perioada primelor roade**. Reiau firul povestirii...

Prin plecarea de care vorbeam înainte, în cadrul Spitalului de Urgențe rămâne o Secție de Ortopedie-Traumatologie încadrată cu un singur medic – Nicolae Georgescu, între timp medic primar și doctor în medicină. Dacă ar fi să folosesc un clișeu verbal, pot afirma acum că existența secției a fost grav amenințată, trecându-i „un glonț pe lângă ureche”. Chiar înainte de plecarea Gh. Floareș în lumea medicală autohtonă circulau zvonuri în legătură cu funcționalitatea necorespunzătoare a clinicii nou înființate: sala de operație la subsol și circuite necorespunzătoare. Autoritățile de atunci au întins o mână de ajutor Spitalului de Urgență pentru a-i menține funcționalitatea cu trei secții, sala de operație a secției Ortopediei fiind mutată la primul nivel iar circuitele se modifică. Motorul acțiunii de salvare a fost primarul Eugen Nechifor care mobilizează DSP și cu ajutorul inimosului inginer Mihai Gheorghe Nicolae reușesc să înfăptuiască un adevărat miracol.

În tot acest interval, activitatea medicală nu a fost întreruptă, neajunsurile enumerate fiind depășite „din mers” și în timp record: se construiește la parter o sală modernă de operație, încă două saloane cu grupuri sanitare proprii, ceea ce permite refacerea circuitelor septic/aseptic și toată secția se igienizează. La finalizarea lucrărilor capacitatea de spitalizare se mărește la 50 paturi.

Miracolul a fost posibil datorită unei echipe medicale „de șoc” și, dacă suntem la istoric atunci ar trebui să nu uităm și câteva nume: C. Iancu, C. Trandabă, R. Caranfil, Abu Asbah Abdulah, Ghanem Ghanem, Aballa Abu Alike Samir, Mohamed Abdi, Țuțu Mihăilescu, Gini Rusu, Radu Cezar (*medici*), Costin Lucian, Camelia Ciobanu, Tatiana Fermeșan, Culiță Cotea, Silviu Ion Tănase, M. Chirana (*medici stagiați*) și Gigel, Catrinel, Marcela, Costel și Răzvan (*cadre medii de excepție*).

Această echipă medicală a asigurat, timp de 10 ani, funcționarea secției: gărzi zilnice, tratamente ambulatorii și intervențiile chirurgicale, referate săptămânale pentru medici sau lunare pentru cadrele medii. În aceste condiții colectivul reușește să publice mai multe lucrări (4,5,6). Privind retrospectiv această perioadă „de supraviețuire” constat că a avut și unele avantaje: patologia numeroasă cu care am fost confrunțați a rodat o echipă improvizată, rezultatele imediate ne-au stimulat, a existat o îmbunătățire a calității actului medical de urgență. Cred că în condiții normale, de confort, această evoluție benefică nu ar fi fost posibilă. Zicala „ceea ce nu te omorâă te va întări” se adevărește dar să mergem mai departe...

UMF Iași scoate la concurs (1992) un post de **conferențiar** în specialitatea Ortopedie-Traumatologie care este ocupat prin concurs de Nicolae Georgescu. În noile circumstanțe, sediul clinicii revine la vechiul loc. Personalului existent i se adaugă încă trei medici noi în învățământ: T. Cozma, L. Stratan, P. Sîrbu. De menționat că Ovidiu Alexa și Paul Corlaci optaseră anterior pentru revenirea în clinică. În rețea își începe activitatea Cezar Popescu. Situația personalului medical este complet îmbunătățită prin începerea stagiului a încă opt medici rezidenți (Elena Glod, Luminița Lăbușcă, Victor Pencu, G. Ghinoiu, C. Nanu, T. Bunesco, R. Malancea, L. Pacu). Încep să strălucească primele raze...

În această perioadă (1992-1996) s-a organizat la Iași un **curs de bază A.O. internațional**, ocazie cu care mulți

The history of orthopedics and traumatology in Iasi

dintre ortopezi sunt convinși să folosească de rutină mijloacele moderne de osteosinteză.

Semnăm în tratatul de Ortopedie (sub redacția D. Antonescu) două capitole: vol. I: *Fracturile membrului superior*, pp. 854 – 926 și vol. II: *Artroplastia necimentată a șoldului*, pp. 787 – 800.

După promovarea mea ca **profesor** (1996-2007) au avut loc mai multe evenimente pe care le voi aminti. Îmi fac datoria de a le menționa iar posteritatea rămâne să hotărască asupra importanței istorice a acestora. Considerați-le primele roade ale istoriei („de ieri”) a ortopediei la Iași:

➤ Personalului medical i se adaugă încă două nume în învățământ (B. Puha și R. Asaftei) și două în rețea (D. Cionca și A. Ciubara);

➤ Explodează numărul medicilor rezidenți (C. Grădinaru, C. Grunichievici, V. Morariu, N. Sebastian, Hanelore Murariu, D. Arvinte, V. Lisnic, D. Gorduza, I. Tocaru, R. Pamfil, O. Lungu, O. Cristea, M. Bar, D. Ciuplan, R. Bandac, E. Ciocîrlea);

➤ Un asistent de la Anatomie cochetează cu Ortopedia – D. Popescu;

➤ După miracolul din 1989 ia naștere în peisajul ortopediei ieșene ATOM-ul: Asociația Traumatologilor și Ortopezilor din Moldova;

➤ Publicăm *Fracturile extremității femurale superioare* (fig. 1);

Fig. 1. Fracturile extremității femurale superioare

➤ Organizăm în mai 1993 un Congres al Societății Române de Ortopedie și Traumatologie (SOROT) (fig. 2);

Fig. 2. Congresul SOROT XVII (Iași, mai 1993)

- Președinția SOROT a fost deținută, timp de 2 ani, de orașul nostru (Nicolae Georgescu);
- Sunt finalizate 4 teze de doctorat (Cionca, Puha, Ciubara, Asaftei);
- Statul de funcții UMF în anul 2004 arăta astfel: (tab. IV):

Tab. IV. Statul de funcții UMF Disciplina Cl. I. Ortopedie-Traumatologie „Sp. Clinic de Urgențe” (2004)

Prof. Dr. Georgescu Nicolae-Mihail
Conf. Dr. Alexa Ovidiu
Asist. Drd. Petcu Ioan
Asist. Drd. Cozma Tudor
Asist. Drd. Sîrbu Paul-Dan
Asist. Drd. Stratan Lucian
Prep. Puha Bogdan

Fig. 3. Familia ortopediei ieșene

Închei cu trei constatări:

- Am avut șansa de a fi contemporan cu începutul acestei specialități în orașul Iași;
- În iulie 2018, prin amabilitatea prof. dr. O. Alexa, am fost invitat la ședința ATOM să conferențiez despre istoricul ortopediei ieșene. Cu această ocazie am avut plăcerea de a vedea o evoluție neașteptată a acestei specialități (fig. 3);
- Secțiile de profil din toate județele din Moldova sunt conduse de elevi ai școlii ieșene.

Declarația de conflict de interese

- Autorii declară că nu se află în conflict de interese financiare sau non financiare pentru datele și informațiile prezentate în articol.

Bibliografie

1. Floareș G. Aspecte din trecutul Ortopediei și Traumatologiei (I). Rev Med Chir. 2001, 105 (1):191.
2. Floareș G. Aspecte din trecutul Ortopediei și Traumatologiei (II). Rev Med Chir. 2001, 105 (2):407.
3. Cioroianu A. Farmecul apăsător al necunoscutei, Dilema veche, nr. 840.
4. Georgescu N, Iancu C, Caranfil R. Opțiuni terapeutice în fracturile platourilor tibiale, Rev. Med. Chir., nr. 1, 1990.
5. Georgescu N, Iancu C, Petcu I. Posibilități de tratament în fracturile diafizare cominutive, Rev. Ortopedie-Traumatologie, București, nr. 1-2, 1991
6. Georgescu N, Abdi M, Caranfil R. Subluxație internă a cotului recentă și ireductibilă, Rev. Ortopedie-Traumatologie, București, nr. 1, 1992.